

การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ... สิ้นปี

ชุมพร เสนไสย

# หลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

## 1. แหล่งเงินได้ภายในประเทศ (ม.41 ว.1)

- หน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในประเทศไทย
- กิจการของนายจ้างในประเทศไทย
- ทรัพย์สินที่ผู้ในประเทศไทย

# หลักการจัดเก็บภาษีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

## 2. แหล่งเงินได้นอกประเทศ (มาตรา 41 ว.2 และ ว.3)

- หน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ
- ทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ

### เงื่อนไข

1. เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย (อยู่ในประเทศไทยถึง 180 วันในปีภาษี) และ
2. นำเงินได้เข้ามาในประเทศไทย

# ผู้มีหน้าที่เสียภาษี

1. บุคคลธรรมดา(ม.56 ว.1)
2. ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล  
(ม.56 ว.2)
3. ผู้ที่ถึงแก่ความตาย (ม.57ทวิ ว.1)
4. กองมรดกที่ยังมิได้แบ่ง (ม.5ทวิ ว.2)

# เงินได้พึงประเมิน : ประเภทเงินได้

1. เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ฯลฯ (40(1))
2. เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจาก การรับทำงานให้ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า เบี้ยประชุม ฯลฯ (40(2))  
ตัวอย่างเงินได้ประเภทนี้ ค่านายหน้า ค่าที่ปรึกษา ค่าวิทยากร ค่ารับจ้างที่ใช้แรงเป็นสำคัญ

3. ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์ หรือสิทธิอย่างอื่น (40(3))

#### 4. เงินได้ที่เป็น

(ก) ดอกเบี้ย

(ข) เงินปันผล

(ค) เงิน โบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น

(ง) เงินลงทุนฯ

(จ) เงินเพิ่มทุนฯ

(จ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน

(ข) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือ  
ตัวเงิน หรือตราสารที่แสดงสิทธิในหนี้

# เงินได้พึงประเมิน : ประเภทเงินได้

## 5. เงินหรือผลประโยชน์ที่ได้เนื่องจาก (40(5))

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การผิดสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

(ค) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืน

ทรัพย์สินที่ขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับแล้ว

## 6. เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรค ศัลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี 40(6))

# เงินได้พึงประเมิน : ประเภทเงินได้

7. เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ 40(7))
8. เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การขนส่ง การอุตสาหกรรม หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน 1 ถึง 7

-

- ความแตกต่างระหว่างเงินได้ตามมาตรา 40 (7) และ มาตรา 40 (8)

- ความแตกต่างของเงินได้ตามมาตรา 40 (2) มาตรา 40 (6) และ

มาตรา 40(8)

# การคำนวณภาษี/ฐานภาษีและอัตราภาษี

- วิธีคำนวณภาษี : ม. 48(1) และ (2)

วิธีที่ 1 เงินได้สุทธิ X อัตรา (ก้าวหน้า) = ภาษี

วิธีที่ 2 เงินได้พึงประเมิน X อัตรา(0.5 %) = ภาษี

(เฉพาะเงินได้ประเภท 2-8 จำนวนตั้งแต่ 60,000 บาท ขึ้นไป)

- เปรียบเทียบ ภาษีวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 ให้เสียภาษีตามจำนวนที่สูงกว่า

- ข้อสังเกต

วิธีที่ 1 ยกเว้นเงินได้สุทธิ 150,000 บาทแรก (พรฎ. 470)

วิธีที่ 2 ยกเว้นภาษีเงินได้จำนวนไม่เกิน 5,000 บาท (พรฎ.

480)

# ฐานภาษีและอัตราภาษี

เงินได้พึงประเมิน

หัก ค่าใช้จ่าย

หัก ค่าลดหย่อน

เงินได้สุทธิ

คูณ อัตราภาษี (ก้าวหน้า)

ภาษีเงินได้

เงินได้พึงประเมิน

คูณ อัตราภาษี (0.5%)

ภาษีเงินได้

# การหักค่าใช้จ่าย : ประเภทเงินได้

ประเภทที่ 1 และ 2 หัก 40% ไม่เกิน 60,000 บาท  
(ม.42 ทวิ)

ประเภทที่ 3 เฉพาะค่าแห่งสิทธิ หัก 40% ไม่เกิน  
60,000 บาท (ม.42 ตร.)

ประเภทที่ 4 ไม่หักค่าใช้จ่าย

# การหักค่าใช้จ่าย : ประเภทย่อยเงินได้

ประเภทที่ 5 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.43 และพรฎ. (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502)

ประเภทที่ 6 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.44 และพรฎ. (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502)

ประเภทที่ 7 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.45 และพรฎ. (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502)

ประเภทที่ 8 หักอัตราเหมาหรือตามจริง (ม.46 และพรฎ. (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502)

# การลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ 30,000 บาท (ปีภาษี 2559)

- ลดหย่อนสำหรับสามี ภริยาผู้มีเงินได้ 30,000 บาท

(ปีภาษี 2559)

- ลดหย่อนสำหรับบุตร มีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย หรือบุตรบุญธรรมของ ผู้มีเงิน  
ได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงิน  
ได้

2) หักลดหย่อนบุตรได้ไม่เกิน 3 คน คนละ 15,000 บาท

3) การนับจำนวนบุตรให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่ได้รับการหักลดหย่อนด้วย

4) ให้หักลดหย่อนได้เฉพาะบุตรดังนี้

- มีอายุไม่เกิน 25 ปี และกำลังศึกษาในมหาวิทยาลัย  
ชั้นอุดมศึกษา
- เป็นผู้เยาว์
- เป็นผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือน  
ไร้ความสามารถ

5) บุตรมีเงินได้ไม่ถึง 15,000 บาท เว้นแต่มีเงินได้ตั้งแต่ 15,000 บาท แต่เงินได้นั้นได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตาม มาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร

6) ให้หักได้ตลอดปีภาษี ไม่ว่ากรณีจะหักได้นั้นจะมีอยู่ตลอดปี ภาษีหรือไม่ และในกรณีบุตรบุญธรรมให้หักลดหย่อนได้ใน ฐานะบุตรบุญธรรมฐานะเดียว

- บุตรซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อน 15,000 บาท มีสิทธิหัก ลดหย่อนเพื่อการศึกษาบุตรได้ 2,000 บาท ถ้าเป็นการศึกษา ในระดับอนุบาลถึงปริญญาเอก และเป็นการศึกษาในประเทศ

กรณีผู้มีเงินได้อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน  
ในปีภาษี การหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของ  
ผู้มีเงินได้ และบุตร ให้หักได้เฉพาะสามีหรือภริยา  
และบุตรที่อยู่ในประเทศไทยไม่ถึง 180 วัน  
ในปีภาษี (มาตรา 47(3) แห่งประมวลรัษฎากร

- ลดหย่อนเงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ/ กบข. 10,000 บาท และยกเว้นเงินที่จ่ายเข้ากองทุนดังกล่าวส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 490,000 บาท
- ลดหย่อนเงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม ตามจำนวนที่จ่ายจริง (ม.47(1)(ณ))

## 2. เบี้ยประกันชีวิต

### 2.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- มาตรา 47(1)(ง)
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 (แก้ไขฉบับที่ 126)
- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษี

เงินได้ ฉบับที่ 172

## 2.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

(1) ลดหย่อนสำหรับเบี้ยประกันที่ผู้มีเงินได้ได้จ่ายไป

สำหรับการประกันชีวิต 10,000 บาท โดยกรมธรรม์ 10 ปี

ขึ้นไปและผู้รับประกันประกอบกิจการในไทย (ม.47(1)(ง))

**(2) ยกเว้นสำหรับเงินได้เท่าที่ผู้มีเงินได้ได้จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัยในปียาษี เฉพาะส่วนที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกิน 90,000 บาท โดยกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป และผู้รับประกันประกอบกิจการในไทย ทั้งนี้ ตั้งแต่ 1 มกราคม 2551 และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนด (กฎกระทรวง ฉบับที่ 266)**

## 2.3 หลักเกณฑ์การยกเว้นภาษีสำหรับเบี้ยประกันชีวิต (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 172)

(1) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีความคุ้มครองอื่นเพิ่มเติม  
เบี้ยประกันภัยที่จ่ายสำหรับความคุ้มครองอื่นเพิ่มเติม  
ไม่สามารถยกเว้นภาษีได้

(2) กรมธรรม์ประกันชีวิตที่มีการรับเงินหรือ  
ผลประโยชน์ตอบแทนคืนในระหว่างอายุกรมธรรม์ ต้อง  
ไม่เกินร้อยละ 20 ของเบี้ยประกันรายปี (ไม่รวมเงินปันผล  
ที่รับตามเงื่อนไขกรมธรรม์)

### (3) การยกเว้นภาษีมีหลักดังนี้

(ก) ยกเว้นภาษีตลอดปี

(ข) กรณีสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียว

- ฝ่ายมีเงินได้ใช้สิทธิสำหรับเบี่ยงประกันชีวิตของตนเอง
- ถ้าอีกฝ่ายไปซื้อประกันชีวิต ฝ่ายมีเงินได้นำมาหัก

ลดหย่อนได้ไม่เกิน 10,000 บาท

(ค) สามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

- อยู่ด้วยกันไม่เต็มปี (ปีที่แต่ง หย่า ตายจากกัน) ต่างฝ่าย

ต่างได้สิทธิสำหรับการประกันชีวิตของตนเอง

- ความเป็นสามีภริยา มีอยู่เต็มปี ภริยามีเงินได้ สามีภริยาต่างฝ่ายต่างแยกยื่นรายการ ต่างฝ่ายต่างนำเบี่ยงประกันชีวิตของตนเองไปหัก

**2.4 หลักฐานการลดหย่อน/ยกเว้นสำหรับเบี้ยประกันชีวิต ได้แก่ หลักฐานที่บริษัทผู้รับประกันออกให้ว่ามีการจ่ายเบี้ยประกันชีวิต**

**- แยกเบี้ยประกันชีวิตออกจากเบี้ยประกันที่คุ้มครองกรณีอื่น**

**- ระบุเงื่อนไขการจ่ายประโยชน์ตอบแทน**

**2.5 ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ตาม 3(1)(2) สำหรับกรมธรรม์ที่เริ่มทำตั้งแต่ 1 มกราคม 2551**

## การประกันชีวิตแบบบำนาญ

กรณีซื้อเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญ สามารถหักลดหย่อนเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญได้อีก โดยได้รับยกเว้นไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ แต่ไม่เกิน 200,000 บาท (เมื่อรวมกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท)

## การประกันชีวิตแบบบำนาญ

- อายุกรมธรรม์ 10 ปีขึ้นไป
  - จ่ายผลประโยชน์เงินบำนาญเป็นรายงวดอย่างสม่ำเสมอ หรือจ่ายในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่ทำประกันก็ได้
  - จ่ายผลประโยชน์เมื่อผู้มีเงินได้อายุ 55 — 85 ปีหรือกว่านั้น โดยผู้มีเงินได้ต้องจ่ายเบี้ยประกันครบถ้วนแล้ว
- (ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 194)

### 3. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย

#### 3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- มาตรา 47 (1)(ซ)
- กฎกระทรวง ฉบับที่ 264 (แก้ไขฉบับที่ 126)
- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษี เงินได้  
ฉบับที่ 165-167

### 3.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

(1) ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม เพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดยจำนองอาคารเป็นประกัน ลดหย่อนภาษี 10,000 บาท (ม. 47(1)(ซ))

(2) ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เท่าที่จ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อ เช่าซื้อ หรือสร้างอาคารที่อยู่อาศัย โดยจำนองอาคารเป็นประกันยกเว้นโดยรวมกับ ค่าลดหย่อนแล้วไม่เกิน 100,000 บาท (กฎกระทรวง ฉบับที่ 264-266)

### 3.3 หลักเกณฑ์การลดหย่อน/ยกเว้น (ประกาศ อธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ ฉบับที่ 165-167)

- (1) เป็นการกู้ยืมเงินจากบุคคลตามที่กฎหมาย  
กำหนด เช่น ธนาคารบริษัทประกันชีวิต บริษัท  
เงินทุน สหกรณ์ นายจ้าง กองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์
- (2) กู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อ เช่าซื้ออาคาร อาคาร  
พร้อมที่ดิน หรือห้องชุดในอาคารชุด หรือสร้าง  
อาคารบนที่ดินของตนเอง

- (3) ต้องจำนองอาคารเป็นประกันเงินกู้ตลอดเวลาการกู้
  - (4) ใช้อาคารหรือห้องชุดเป็นที่อยู่อาศัย
  - (5) กู้เงินเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยได้มากกว่า 1 แห่ง และไม่จำเป็นต้องมีชื่อในทะเบียนบ้าน
  - (6) ยกเว้นตลอดปีภาษี (แม้กู้ไม่เต็มปี)
  - (7) กรณีผู้มีเงินได้ร่วมกู้หลายคนให้เฉลี่ยตามส่วนจำนวนผู้มีเงินได้
  - (8) กรณีสามีภริยาร่วมกันกู้ยืมโดยสามีหรือภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิลดหย่อน/ยกเว้นภาษี
- 3.4 กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อชำระหนี้เงินกู้เดิม ดอกเบี้ยเงินกู้นำมาหักได้เฉพาะดอกเบี้ยส่วนที่ไม่เกินกว่าหนี้ที่ค้างชำระ

**3.4 กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อชำระหนี้เงินกู้เดิม  
ดอกเบี้ยเงินกู้นำมาหักได้เฉพาะดอกเบี้ยส่วนที่ไม่  
เกินกว่าหนี้ที่ค้างชำระ**

## 4. ลดหย่อนบุพการี

### 4.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- มาตรา 47(1)(ญ)

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้

ฉบับที่ 136

### 4.2. การนำกฎหมายไปปรับใช้

ลดหย่อนภาษีสำหรับค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา  
ของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีภริยาของผู้มีเงินได้

คนละ 30,000 บาท

หลักเกณฑ์ :

(1) คุณสมบัติของบิดามารดาที่จะให้บุตรนำมา  
ลดหย่อน

(ก) มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และมีเงินได้ไม่เกิน 30,000  
บาท ในปีที่บุตรนำมาหักลดหย่อน

(ข) อยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของผู้มีเงินได้

(2) บุตรที่จะมีสิทธินำบิดามารดามาหักลดหย่อน  
ต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย

(3) หักลดหย่อนได้ตลอดปีภาษีไม่ว่าสิทธิหักลดหย่อน  
จะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่

(4) กรณีมีบุตรหลายคนเลี้ยงดู ให้บิดามารดาเป็นผู้ชี้ว่า จะให้บุตรคนใดหักโดยมีหลักฐานรับรองการอุปการะฯ จาก บิดามารดา

(5) กรณีสามีหรือภริยาเป็นผู้มีเงินได้ฝ่ายเดียว ผู้มีเงิน ได้หักบิดามารดาของคู่สมรสได้ (ถ้ามีหลักฐานรับรองการ อุปการะฯ)

**(6) กรณีผู้มีเงินได้มีสิทธิหักอยู่แล้ว ต่อมาได้สมรสกัน**

**(ก) ปีที่แต่ง หย่า ตายจากกัน ให้ต่างฝ่ายต่างหัก**

**(ข) ปีที่ความเป็นสามีภริยามีอยู่ตลอดปี และ  
ฝ่ายภริยาไม่แยกยื่นรายการและเสียภาษี ให้หักบิดา  
มารดาของผู้มีเงินได้ บิดามารดาของคู่สมรสคนละ  
30,000 บาท**

**(ค) ปีที่ความเป็นสามีภริยามีอยู่ตลอดปีภาษี  
และฝ่ายภริยาแยกยื่นรายการ ให้ต่างฝ่ายต่างหัก**

# การหักล้างลดหย่อนการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ และคนทุพพลภาพ

## กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. มาตรา 47(1)(ฎ) แห่งประมวลรัษฎากร
2. ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 182)ฯ ลงวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2552

## การนำกฎหมายไปปรับใช้

1. ผู้มีเงินได้หักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้ สำหรับคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้คนละ 60,000 บาท โดยคนพิการหรือคนทุพพลภาพต้องมีความสัมพันธ์กับผู้มีเงินได้ดังนี้

(1) เป็นบิดามารดาของผู้มีเงินได้

(2) เป็นบิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงิน  
ได้

(3) เป็นสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้

(4) เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรม  
ของผู้มีเงินได้

(5) เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยา  
ของผู้มีเงินได้

(6) เป็นบุคคลอื่นที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับผู้มีเงิน  
ได้ตาม (1)-(5) แต่ผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู  
ผู้มีเงินได้นำมาลดหย่อนได้ 1 คน

2. หลักเกณฑ์การเป็นคนพิการหรือคนทุพพลภาพที่ผู้มีเงินได้จะหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้

(1) กรณีคนพิการต้องมียोगค์ประกอบดังนี้

- คนพิการต้องมีบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

- เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับผู้มีเงินได้ตาม 1

- ผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดู และมีชื่อเป็นผู้ดูแล  
คนพิการในบัตรประจำตัวคนพิการ

- คนพิการมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาทใน  
ปีภาษีที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อน (ไม่รวมเงินได้ที่  
ได้รับยกเว้นตามมาตรา 42)

- คนพิการต้องมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

(2) กรณีคนทุพพลภาพที่มีเงินได้ซึ่งอุปการะเลี้ยงดูคน  
ทุพพลภาพจะนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ต้องมีองค์ประกอบดังนี้

- ต้องมีใบรับรองแพทย์ที่ได้ตรวจและแสดงความเห็นว่า  
บุคคลนั้นมีภาวะจำกัดหรือขาดความสามารถในการประกอบ  
กิจวัตรหลักอันเป็นปกติเยี่ยงบุคคลทั่วไปอันเนื่องมาจากสาเหตุ  
ทางปัญหาสุขภาพหรือความเจ็บป่วยที่เป็นต่อเนื่องมาไม่น้อย  
กว่า 180 วัน หรือทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน

- บุคคลทูลพพลภาพต้องมีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาทในปีภาษีที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อน(ไม่รวมเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 42)

- บุคคลทูลพพลภาพต้องมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

- ผู้มีเงินได้ต้องมีหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคน  
ทูลพพลภาพ

3 กรณีคนพิการมีผู้อุปการะเลี้ยงดูหลายคน ใครเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อนนั้น ให้ถือว่าผู้มีเงินได้คนใดมีชื่อเป็นผู้ดูแลในบัตรประจำตัวคนพิการ ผู้มีเงินได้คนนั้นเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อน ดังนั้นการหักลดหย่อนคนพิการหลักฐานที่จะชี้ว่าใครเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อน จึงอยู่ในบัตรประจำตัวคนพิการ ได้แก่ ผู้ดูแล

4 กรณีคนทุพพลภาพที่ผู้มีเงินได้อุปการะเลี้ยงดูจะนำมาหักลดหย่อนได้ หลักฐานที่แสดงว่าเป็นคนทุพพลภาพคือ ใบรับรองแพทย์ (ที่ผู้มีเงินได้ต้องมีเป็นหลักฐาน)

คำถาม กรณีผู้มีเงินได้หลายคนมีใบรับรองแพทย์ โดยต่าง  
คนต่างมีใบรับรองแพทย์ที่แสดงว่าบุคคลที่ตนอุปการะ  
เลี้ยงเป็นคนทุพพลภาพ (ซึ่งเป็นคนเดียวกัน) ผู้มีเงินได้  
คนใดจะเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อนคนทุพพลภาพ

คำตอบ ผู้มีเงินได้ต้องตกลงกันเป็นหนังสือว่าจะให้ใคร  
เป็นผู้ใช้สิทธิหักลดหย่อน โดยลงลายมือชื่อในหนังสือตก  
ลงยินยอมนั้นทุกคน และผู้มีเงินได้ที่ใช้สิทธิหักลดหย่อน  
ต้องใช้เป็นหลักฐานในการหักลดหย่อนด้วย

5 กรณีหักลดหย่อนคนทุพพลภาพ นอกจากหลักฐานใบรับรองแพทย์ แล้ว ผู้มีเงินได้ต้องมีหนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนพิการ ที่รับรองว่าผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

ผู้รับรองต้องมีความสัมพันธ์กับคนทุพพลภาพดังนี้

(1) สามีภรรยา

(2) บุตรชอบด้วยกฎหมาย บุตรบุญธรรม หรือหลาน

(3) บิดามารดา

(4) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือร่วมบิดาหรือร่วมมารดา  
เดียวกัน

(5) ป่วยตาย

(6) ลุงป้าอา

ผู้รับรองอาจเป็นบุคคลอื่นก็ได้ซึ่งได้แก่

(1) กำนันผู้ใหญ่บ้าน ในท้องที่ที่บุคคลที่พยานอาศัยอยู่อาศัย

(2) บุคคลที่เป็นสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในท้องที่ที่บุคคลที่พยานอาศัยอยู่อาศัย

## หลักฐานลดหย่อนคนพิการ/คนทุพพลภาพ

- (1) กรณีหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ ให้แนบภาพถ่ายบัตรประจำตัวคนพิการ โดยแนบในส่วนที่แสดงว่ามีเงินได้เป็นผู้ดูแลด้วย
- (2) กรณีการหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพให้แนบ
  - (ก) ใบรับรองแพทย์
  - (ข) หนังสือรับรองการเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ (แบบ ล.ย.04-1 )

10. กรณีผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งเป็นคนพิการหรือคนทุพพลภาพเป็นสามีหรือภริยา และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีโดยภริยามีเงินได้ตามมาตรา 40(1) และแยกยื่นแบบต่างหากจากสามี ให้สามีภริยาต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้คนละ 30,000 บาทต่อบุตรที่พิการหรือทุพพลภาพนั้นโดยสามีภริยาต้องแนบหลักฐานดังนี้

(1) ภาพถ่ายแบบแบบ ล.ย 04 ของผู้มีเงินได้ ซึ่งสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้  
ได้ลงลายมือชื่อรับรอง

(2) ภาพถ่ายบัตรประจำตัวคนพิการ / ใบรับรองแพทย์และหนังสือการ  
อุปการะเลี้ยงดูคนพิการ(ล.ย.04-1)

## 5. เบี้ยประกันสุขภาพบุคลากร

### 5.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 263 (แก้ไขฉบับที่ 126)
- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษี

เงินได้ ฉบับที่ 162

### 5.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

ยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินได้เท่าที่จ่ายเป็น  
เบี้ยประกันสุขภาพ เพื่อเอาประกันสำหรับบิดามารดา  
ของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบิดามารดาของสามีภริยาของ  
ผู้มีเงินได้ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 15,000 บาทในปีภาษี

**หลักเกณฑ์ :**

**(1) บิดามารดาไม่จำกัดอายุ แต่มีเงินได้ไม่เกิน**

**30,000 บาท**

**(2) บุตรที่ซื้อประกันต้องเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย**

**(3) ยกเว้นตลอดปีภาษี**

**(4) กรณีบุตรหลายคนร่วมกันทำประกันให้เฉลี่ย**

**แต่รวมกันไม่เกิน 15,000 บาท**

**(5) กรณีสามีภริยามีเงินได้ฝ่ายเดียวให้สามีหรือ**

**ภริยาซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ ได้รับยกเว้นตามที่จ่ายจริง**

**แต่ไม่เกิน 15,000 บาท**

(6) กรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้

(ก) ถ้าอยู่กันไม่เต็มปีให้ต่างฝ่ายต่างหัก

(ข) ถ้าอยู่กันเต็มปี และภริยาได้แยกยื่นรายการ  
ให้ต่างฝ่ายต่างหักตามสิทธิ (ส่วนของภริยานำไปหักกับ  
แบบที่ยื่นรวมกับสามี)

(ค) ถ้าอยู่กันเต็มปี และภริยาได้แยกยื่นรายการ  
ให้ต่างฝ่ายต่างหัก

## 5.3 การประกันสุขภาพ หมายถึง

- (1) การประกันภัยที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลอันเกิดจากการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ
- (2) การประกันภัยอุบัติเหตุเฉพาะที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การทุพพลภาพ การสูญเสียอวัยวะ และการแตกหักของกระดูก
- (3) การประกันภัยโรคร้ายแรง
- (4) การประกันภัยการดูแลระยะยาว

5.4 หลักฐานการใช้สิทธิยกเว้น(มีข้อกำหนดตามกฎหมาย)  
ให้ขอจากบริษัทผู้รับประกัน

## 6. การหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการ และคนทุพพลภาพ (ม. 47(1)(ฉ))

6.1 จำนวนค่าลดหย่อนสำหรับคนพิการ คนทุพพลภาพ  
คนละ 60,000 บาท

6.2 ผู้มีเงินได้ต้องเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือ  
ทุพพลภาพ ดังต่อไปนี้

- (1) บิดามารดาของผู้มีเงินได้
- (2) บิดามารดาของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้
- (3) สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้
- (4) บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของ  
ผู้มีเงินได้

(5) บุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาผู้มีเงินได้

(6) บุคคลอื่นนอกจาก (1) - (5) ที่ผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแล

ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต

คนพิการ จำนวน 1 คน

กรณีเป็นผู้พิการผู้มีเงินได้ที่จะลดหย่อนภาษีได้ต้องเป็น  
ผู้มีชื่อเป็นผู้ดูแลคนพิการในบัตรประจำตัวตนพิการ

กรณีเป็นผู้ทุพพลภาพจะต้องมีใบรับรองแพทย์ที่เป็น  
ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้ตรวจสอบและแสดงความเห็น  
ว่าบุคคลที่กล่าวข้างต้นเป็นผู้ทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า  
180 วัน และต้องมีผู้รับรองว่าผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยง  
ดูคนทุพพลภาพ

**6.3 บุคคลตาม 6.1 ที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อนต้องมีเงินได้ไม่เกิน 30,000 บาท ในปีภาษีที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิลดหย่อน แต่ไม่รวมถึงเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 42 แห่งประมวลรัษฎากร**

**6.4 การหักลดหย่อนให้หักได้ตลอดปีภาษีไม่ว่าความพิการหรือทุพพลภาพจะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่**

**6.5 กรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย ให้หักค่าลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูคนพิการหรือคนทุพพลภาพได้เฉพาะคนพิการหรือคนทุพพลภาพเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย**

## 6.6 หลักฐานในการใช้สิทธิหักลดหย่อน

(1) หนังสือแจ้งการขอใช้สิทธิหักลดหย่อน (แบบ ล.ย.04)

(2) หลักฐานประกอบ

(ก) กรณีหักลดหย่อนคนพิการ ได้แก่ ภาพถ่ายบัตรประจำตัวคนพิการที่มีชื่อผู้มีเงินได้เป็นผู้ดูแล

(ข) กรณีลดหย่อนคนทุพพลภาพ ได้แก่ ใบรับรองแพทย์ที่รับรองว่าผู้ทุพพลภาพ ทุพพลภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 180 วัน และหนังสือรับรองว่าผู้มีเงินได้เป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูคนทุพพลภาพ

6.7 กรณีบุคคลตาม 6.1 เป็นทั้งคนพิการและคนทุพพลภาพ ให้หักลดหย่อนได้ในฐานะคนพิการเพียงฐานะเดียว

6.8 ใช้สำหรับปีภาษี 2552 เป็นต้นไป

## 7. ยกเว้นภาษีให้ผู้สูงอายุ (65 ปี บริบูรณ์) สำหรับเงินได้ 190,000 บาท

### 7.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ 257 แก้ไขกฎกระทรวง

ฉบับที่ 126

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้

ฉบับที่ 150

### 7.2 การนำกฎหมายไปปรับใช้

ผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 65 ปีบริบูรณ์ ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้ที่ได้รับเฉพาะส่วนที่ไม่เกิน 190,000 บาท ในปีภาษี

หลักเกณฑ์ :

- (1) ต้องเป็นผู้มีเงินได้ที่ไม่ใช่คณะบุคคล กองมรดก  
ห้างฯ
- (2) กรณีสามีภริยามีเงินได้ร่วมกันโดยมิได้เป็นสามี  
ภริยาตลอดปีภาษีถือว่าเป็นคณะบุคคล
- (3) ผู้มีเงินได้นำไปยกเว้นภาษีจากเงินได้ประเภทใด  
และจำนวนเท่าใดก็ได้ แต่เงินได้ที่ใช้สิทธิยกเว้นรวมกันไม่  
เกิน 190,000 บาท
- (4) กรณีสามีภริยามีเงินได้ร่วมกันและอยู่ด้วยกัน  
ตลอดปี ให้ถือว่าเป็นเงินได้ของสามี สามีมีสิทธิยกเว้น

**(5) กรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ให้ต่างฝ่ายต่าง  
ได้รับยกเว้น**

**(6) การใช้สิทธิยกเว้น ต้องแสดงรายการเงินได้และ  
จำนวนเงินได้ที่ได้รับยกเว้น พร้อมกับการยื่นแบบ**

**ภ.ง.ด. 90 , 91**

## การหักลดหย่อนเงินบริจาค

เมื่อหักลดหย่อนอื่นๆ หมดแล้ว เหลือเท่าใดก็หักลดหย่อน  
ได้อีกสำหรับเงินบริจาคดังต่อไปนี้ โดยหักเท่าจำนวนที่  
บริจาคแต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่เหลือนั้น

(ก) เงินที่บริจาคแก่สถานพยาบาลและสถานศึกษาของ  
สถานพยาบาลนั้น

(ข) บริจาคแก่องค์กรหรือสถานสาธารณกุศลที่  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนด

*RMF* และ *LTF*

กับ

สิทธิประโยชน์ทางภาษี

# *RMF* กับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

## สิทธิประโยชน์

- ลดหย่อนตอนซื้อ
- ยกเว้นกำไรตอนขาย

## ➤ ลดหย่อนตอนซื้อ

1. กฎหมาย - กฎกระทรวง ฉบับที่ 265 266 และ 267

2. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข

### 2.1 ปีแรกที่ซื้อ

(1) ซื้อไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ของเงินได้ที่ได้รับหรือ ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท

(2) ห้ามขายคืน

(3) ลดหย่อนไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ ไม่เกิน 500,000 บาท

(4) กรณีมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือ กบข. รวมกับ RMF ต้องไม่เกิน 500,000 บาท

## 2.2 หลังจากซื้อปีแรก

- (1) ต้องซื้อติดต่อกันไปทุกปี แต่ซื้อเว้นปีก็ได้
- (2) จำนวนเงินที่ซื้อเช่นเดียวกับ 2.1
- (3) แต่ละปีหลังจากปีแรก ห้ามขายคืน เว้นแต่
  - ถือ RMF ไม่น้อยกว่า 5 ปีนับแต่ซื้อครั้งแรก และมีอายุไม่ต่ำกว่า 55 ปีบริบูรณ์ หรือ
  - ตาย หรือ ทุพพลภาพ
- (4) โอนระหว่าง RMF ได้

## 2.3 ซื่อปีใดลดหย่อนภาษีปีนั้น (ขอหลักฐานจาก บลจ.)

## 2.4 หากผิดเงื่อนไข

(1) ต้องนำ RMF ที่ลดหย่อนไปแล้วกลับไปยื่นแบบ ภ.ง.ด.90 , 91 เพิ่มเติม ของปีที่ลดหย่อนนั้น (ทุกปีเป็นรายปี)

(2) หากยื่นแบบ ภ.ง.ด.90, 91 เพิ่มเติมภายในวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดจากปีที่ผิดเงื่อนไขไม่เสียเงินเพิ่ม

### 3. การขายคืนที่ไม่ผิดเงื่อนไข

#### 3.1 กรณี RMF ที่ซื้อก่อนวันที่ 1 มีนาคม 2551

- หลักเกณฑ์จำนวนเงินที่ซื้อ เช่นเดียวกับข้อ 2.1
- หลักเกณฑ์การถือ RMF เพียง 5 ปี นับแต่ซื้อครั้งแรก

(เว้นตาย ทุพพลภาพ)

#### 3.2 กรณี RMF ที่ซื้อตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2551

- หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับ 2.1 และ 2.2

### 4. ข้อยกเว้นการซื้อ RMF

- กรณีซื้อ RMF ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่ซื้อครั้งแรกและมี

อายุไม่น้อยกว่า 55 ปีแล้ว

- ทุพพลภาพ เลือกที่จะซื้อหรือไม่ซื้อทำได้

## ➤ ยกเว้นกำไรตอนขาย

1. กฎหมาย : กฎกระทรวงฉบับที่ 228 265 และ 267
2. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข : การขายคืน เงิน หรือผลประโยชน์ใดๆ ที่จะได้รับยกเว้นภาษี
  - (1) เมื่อ ตาย ทุพพลภาพ
  - (2) เมื่อถือ RMF ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่ซื้อครั้งแรก

# *LTF* กับสิทธิประโยชน์ทางภาษี

## สิทธิประโยชน์

- ลดหย่อนตอนซื้อ
- ยกเว้นกำไรตอนขาย
- (ซื้อก่อน 1 มกราคม 2563)

## ➤ ลดหย่อนตอนซื้อ

1. กฎหมาย - กฎกระทรวง ฉบับที่ 266 และ 267

2. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข

### 2.1 ปีแรกที่ซื้อ

(1) ลดหย่อนได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ที่ได้รับ  
ไม่เกิน 500,000 บาท

(2) ห้ามขายคืน

## 2.2 หลังจากซื้อปีแรก

(1) ต้องถือ LTF ที่ลดหย่อนไปแล้วในปีใด

ต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 7 ปีปฏิทิน (กรณีซื้อก่อนปี 2559 5 ปีปฏิทิน) เว้นตาย หรือทุพพลภาพ

(2) หากซื้อ LTF อีกในปีใด ก็ลดหย่อนในปีนั้นได้และต้องปฏิบัติตาม (1)

## 2.3 หากผิดเงื่อนไข (ดูเป็นราย LTF ที่ซื้อแต่ละปี)

- ขายก่อนถือครบ 7 ปีปฏิทิน (กรณีซื้อก่อนปี 2559 5 ปีปฏิทิน)

(เว้นตาย ทูพพลภาพ)

- ต้องนำ LTF ที่ลดหย่อนไปแล้วกลับไปยื่นแบบ

ภ.ง.ด. 90, 91 เพิ่มเติม

- มีเงินเพิ่มร้อยละ 1.5 ต่อเดือนหรือเศษของเดือน

คำนวณตั้งแต่วันที่พ้นกำหนดยื่นแบบ

## ➤ ยกเว้นกำไรตอนขาย

1. ขายเมื่อ ตาย ทุพพลภาพ

2. ขายเมื่อถือครบ 7 ปีปฏิทินแล้ว (กรณีซื้อก่อนปี  
2559 5 ปีปฏิทิน)